

Sygn. akt X Ga 108/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Lesław Zieliński (spr.)

Sędzia SO Iwona Wańczura

Sędzia SO Barbara Przybyła

Protokolant Anna Rogal

po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2014 roku w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o. o. w K.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce z o. o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 20 września 2013 roku

sygn. akt VI GC 423/12

1. oddała apelację;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.345,71 (jeden tysiąc trzysta czterdzieści pięć 71/100) złotych tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Barbara Przybyła SSO Lesław Zieliński SSO Iwona Wańczura

Sygn. akt X Ga 108/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniosła o zasądzenie od pozwanej Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 34.123,28 zł z ustawowymi odsetkami od kwot: 7.040,52 zł od dnia 5 marca 2011 r. oraz 27.082,76 zł od dnia 12 kwietnia 2011 r. wraz z kosztami postępowania.

W uzasadnieniu podała, iż pozwana nie zapłaciła za sprzedany jej towar.

Nakazem zapłaty z dnia 28 maja 2012 r. uwzględniono powództwo.

W sprzeciwie pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Pozwana zarzuciła umorzenie wierzytelności powódki na skutek potrącenia z wierzytelnością pozwanej z tytułu odszkodowania za szkodę wynikłą z częściowego niewykonania przez powódkę umowy zawartej przez strony.

Wyrokiem z dnia 20 września 2013 r., sygn. akt VI GC 423/12 Sąd Rejonowy w Rybniku zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę

34.123,28 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 7.040,52 zł od dnia 5 marca 2011 r., a od kwoty 27.082,76 zł od dnia 12 kwietnia 2011 r. oraz kwotę 4.124 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 24 listopada 2010 r. w odpowiedzi na zapytanie ofertowe powódka przedstawiła pozwanej ofertę sprzedaży materiałów nawierzchni kolejowej. Następnie w dniu 20 grudnia 2010 r. strony przeprowadziły negocjacje, w wyniku których pozwana zamówiła u powódki różne materiały nawierzchni kolejowej, w tym 3.520 sztuk podkładek torowych płaskich P-24 za cenę 19,40 zł brutto za sztukę. Strony uzgodniły także terminy dostaw (18 stycznia 2011 r.), warunki zapłaty oraz kary umowne w przypadku odstąpienia od umowy. Powódka pismem z dnia 17 lutego 2011 r. poinformowała pozwaną, iż niemożliwe jest uzyskania zamówionych podkładek i zaproponowała zakup podkładek wykonanych w Czechach. Pozwana na informację nie odpowiedziała.

Powódka w dniach 2 lutego 2011 r. i 11 marca 2011 r. sprzedała pozwanej śruby łubkowe i podkłady drewniane o wartościach odpowiednio 7.040,52 zł i 27.082,76 zł. Terminy zapłaty cen przypadły na dni 4 marca 2011 r. i 10 kwietnia 2011 r.

Pozwana w związku z niedostarczeniem podkładek kolejowych przez powódkę złożyła w dniu 22 lutego 2011 r. zamówienie na dostawę 3.520 sztuk podkładek kolejowych w (...) Sp. z o.o. w B., za cenę 25 zł netto za sztukę. Następnie w dniu 25 marca 2011 r. pozwana wystosowała notę księgową do powódki zawierającą oświadczenie o potrąceniu wierzytelności w kwocie 32.481,30 zł. Oświadczenie to nie zostało podpisane zgodnie z zasadami reprezentacji pozwanej. W kolejnym piśmie pozwanej do powódki datowanym na dzień 25 marca 2011 r. pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu.

Dalsza korespondencja stron nie przyniosła rozwiązania istniejącego sporu.

Wobec tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy zważył, że powódka dochodziła roszczeń wynikających z umowy sprzedaży zawartej z pozwaną (art. 535 k.c.). Bezsprzeczne było, że powódka sprzedała pozwanej towar o wartości dochodzonej pozwem.

Pozwana broniła się zarzutem potrącenia, utrzymując iż doszło do umorzenia zasadniczej części wierzytelności powódki (art. 498 § 1 k.c.). Zarzut ten nie okazał się skuteczny. Pozwana nie udowodniła bowiem istnienia wierzytelności nadającej się do potrącenia. Niewątpliwie powódka nie wykonała w całości zawartej przez strony umowy. Nie złożyła także oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Jej pismo do pozwanej z dnia 17 lutego 2011 r. informujące o niemożności wykonania umowy, niezależnie od tego czy zawierało prawdziwe twierdzenie, nie stanowiło oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Z tego powodu odpadła konieczność badania ograniczenia odpowiedzialności powódki za ewentualną szkodę u pozwanej do wysokości kary umownej.

Słusznie twierdziła pozwana, powołując się na normę art. 493 § 1 k.c., że w zaistniałej sytuacji powódka powinna zgodnie z wyborem pozwanej naprawić szkodę wynikłą z niewykonania zobowiązania. Szkodą pozwanej miała polegać na różnicy w cenie zakupu 3.520 sztuk podkładek kolejowych w (...)

Sp. z o.o. w B., a oferowanej przez powódkę, co miało stanowić kwotę 32.481,30 zł. W myśl przepisu art. 479 k.c. jeżeli przedmiotem świadczenia jest określona ilość rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, wierzyciel może w razie zwłoki dłużnika nabyć na jego koszt taką samą ilość rzeczy tego samego gatunku albo żądać od dłużnika zapłaty ich wartości,

zachowując w obu wypadkach roszczenie o naprawienie szkody wynikłej ze zwłoki. Pozwana nie udowodniła jednak, że w istocie zakupiła 3.520 sztuk podkładek kolejowych w firmie (...) Sp. z o.o. w B. i zapłaciła za nie cenę o 32.481,30 zł wyższą, niż oferowana przez powódkę. Złożenie przez pozwaną oferty zakupu podkładek nie oznaczało, że do zawarcia i wykonania umowy rzeczywiście doszło.

Mając powyższe na uwadze uwzględniono powództwo w całości na podstawie art. 535 k.c. O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądzając je od pierwszych dni opóźnienia w zapłatach, wynikających z przedstawionych faktur. O kosztach postępowania postanowiono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c.

Pozwana w apelacji od powyższego wyroku wniosła o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania za I i II instancję.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany materiał dowodowy oraz naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez przyjęcie, że przedstawione przez pozwaną przy sprzeciwie zlecenie dla (...) Sp. z o.o. z dnia 22 lutego 2011 r. stanowi ofertę zakupu podkładek podczas gdy jest to stanowcze oświadczenie woli o kupnie podkładek za określoną w nim cenę.

Dalej pozwana zarzuciła naruszenie art. 66 § 1 kc poprzez niewłaściwe zastosowanie, prowadzące do uznania, że zlecenie dla (...) Sp. z o.o. stanowi ofertę, podczas gdy ofertą jest propozycja zawarcia umowy, natomiast dokument, nazwany zlecenie, prowadzi bezpośrednio do zawarcia umowy i jego znaczenie rozpatrywać należało w płaszczyźnie art. 72 § 1 kc.

Następnie pozwana zarzuciła naruszenie art. 361 kc poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że o poniesieniu szkody świadczy dopiero zapłata za zamówiony u innego dostawcy towar, podczas gdy szkodę stanowi już samo zaciągnięcie zobowiązania do zapłaty określonej kwoty.

Pozwana podniosła również naruszenie zasady kontradiktoryjności (art. 3 kc i art. 232 kpc) oraz art. 230 kpc poprzez uznanie, że pozwana nie udowodniła, iż zakupiła podkładki w (...) Sp. z o.o. i za nie zapłaciła, pomimo, że powódka okoliczności tej nie kwestionowała i nie zgłaszała w tym zakresie żadnych zarzutów, co przy uwzględnieniu całokształtu twierdzeń powódki powinno skutkować uznaniem przez Sąd I instancji, że okoliczność zakupu podkładek w (...) Sp. z o.o. za określoną cenę została przez powódkę przyznana.

Powódka w toku rozprawy apelacyjnej wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu zgodne z przedłożonym spisem kosztów.

Powódka podniosła w szczególności, że pozwana nie wykazała wysokości szkody. Sam fakt zaciągnięcia zobowiązania nie jest tożsamy z faktem poniesienia szkody. Nie można bowiem wykluczyć, że do realizacji wskazanego przez pozwaną zamówienia nie doszło.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zaskarżone orzeczenie należy uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i trafnej wykładni prawa materialnego.

Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywy tej oceny nie wykazują sprzeczności ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie można również zarzucić Sądowi I instancji nieprawidłowości w rozumowaniu czy też błędów logicznych.

W oparciu o zgromadzone w sprawie materiały procesowe Sąd Rejonowy poczynił właściwe ustalenia, które Sąd Okręgowy przyjmuje za własne i podziela w pełni zarówno dokonaną ocenę dowodów, jak i wykładnię prawa materialnego.

Ponowne przytaczanie powyższych argumentów jest zbędne i niecelowe.

Ustosunkowując się natomiast do twierdzeń pozwanej zawartych w apelacji, a mających wpływ na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że Sąd Okręgowy nie podzielił prezentowanej tam argumentacji.

W pierwszej kolejności zważyć należało, że w rozpatrywanej sprawie brak było podstaw do zawieszenia postępowania. Sąd Okręgowy zważył, że jakkolwiek z przedłożonych przez stronę pozwaną dokumentów wynika, iż jedyny członek zarządu pozwanej H. Z. złożył w listopadzie 2013 r. rezygnację z pełnienia funkcji prezesa zarządu, to jednakże z aktualnego na dzień 3 lipca 2014 r. odpisu z KRS pozwanej wynika, iż do samodzielnego reprezentowania pozwanej uprawnionych jest jej dwóch prokurentów, tj. L. K. oraz M. Ż..

Prokura, po myśli art. 109¹ § 1 kc, jest pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

W rozpatrywanej sprawie nie zachodzi zatem sytuacja opisana w art. 174 § 1 pkt 2 kpc, tj. brak w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną uniemożliwiający jej działanie.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż w sprawie występuje prawidłowo umocowany pełnomocnik pozwanej.

Dalej, Sąd Okręgowy zważył, że ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem i jednocześnie uprawnieniem Sądu orzekającego, rozstrzygającego kwestie sporne w warunkach niezawisłości i na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Samo przekonanie strony o innej niż przyjął to Sąd I instancji wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie nie jest wystarczające do uznania, iż Sąd naruszył wyrażoną w art. 233 k.p.c. zasadę swobodnej oceny dowodów.

W swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy wielokrotnie stwierdzał, że „jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c. i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko

w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona” (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2002r., sygn. akt IV CKN 1316/00 oraz sygn. akt II CKN 817/00, niepubl.).

Takich naruszeń Sąd Odwoławczy nie stwierdził. Wnioski Sądu

I instancji zostały bowiem logicznie powiązane z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Sąd Rejonowy nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów i nie popełnił błędów w logicznym rozumowaniu.

W szczególności Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, jak i powódki, iż pozwana nie wykazała istnienia i wysokości wierzytelności przedstawionej do potrącenia.

Stosownie do zasady wynikającej z art. 6 kc obowiązek udowodnienia istnienia wierzytelności przedstawionej do potrącenia i jej wysokości spoczywał na pozwanej. Zgodnie bowiem z regułą zawartą w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa zatem reguły dowodzenia, to jest przedmiot dowodzenia oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zasada ta ze swej istoty została powtórzona

w art. 232 zdanie 1 k.p.c. Przepisy art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. wskazują także, iż to na stronach ciąży obowiązek wykazania swoich twierdzeń. Rola Sądu zaś

w zakresie dowodzenia sprowadza się jedynie do oceny złożonego przez strony materiału dowodowego, o ile jest on dopuszczalny i zawnioskowany w należyty terminie, nie zaś do wyjaśniania czegokolwiek z urzędu, zarządzania w tym zakresie dochodzeń, czy też sugerowania stronom odpowiednich działań.

Pozwana celem wykazania wygaśnięcia swojego zobowiązania wobec powódki na skutek potrącenia przedłożyła przede wszystkim zlecenie złożone przez nią (...) Sp. z o.o. w B. na dostawę 3.520 sztuk podkładek kolejowych.

O ile rację należy przyznać pozwanej, że o poniesieniu szkody nie świadczy dopiero zapłata za zamówiony u innego dostawcy towar, to jednakże słusznie podniósł Sąd Rejonowy oraz powódka, że złożenie przez pozwaną zlecenia dostawy podkładek nie oznaczało, iż do wykonania umowy rzeczywiście doszło.

Pozwana prowadząc w apelacji szeroką polemikę z powyższym stanowiskiem nie przedstawiła żadnych wniosków ani środków dowodowych, które mogłyby podważyć trafność ustaleń Sądu Rejonowego i wykazać wysokość rzeczywiście poniesionej przez pozwaną szkody.

Podkreślić bowiem należy, że po myśli art. 498 § 1 kc dla możliwości dokonania potrącenia konieczne jest, aby obie wierzytelności wzajemne istniały w chwili dokonywania potrącenia.

Za niewystarczające uznać należy oparcie przez skarżącego zarzutów apelacji na własnym przekonaniu o innej, niż przyjął Sąd Rejonowy doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 06.11.1998 r., sygn. akt II CKN 4/98 niepubl.).

Z powyższych względów zarzuty pozwanej nie zasługiwały na uwzględnienie.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego oparto na przepisie art. 98 kpc oraz art. 391 § 1 kpc.

Powódka poniosła koszty wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł stosownie do § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1349 z późn. zm.), opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty przejazdu pełnomocnika powódki na termin rozprawy apelacyjnej na trasie U. – G. – U. w kwocie 128,71 zł. Łącznie 1.345,71 zł.

Taką też kwotę Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki, o czym orzeczono jak w punkcie drugim sentencji wyroku.

SSO Barbara Przybyła SSO Lesław Zieliński SSO Iwona Wańczura